

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kristittyjen vainoihin reagoimisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ville Tavion /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 229/2019 vp:

Miten hallitus aikoo reagoida käynnissä oleviin kristittyjen vainoihin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 14 artiklan mukaan jokaisella vainon kohteeksi joutuneella on oikeus hakea ja nauttia turvapaikkaa muissa maissa. EU:n perusoikeuskirjan 18 artiklan mukaan oikeus turvapaikkaan taataan pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan määräysten sekä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

Kansallisen turvapaikkamenettelyn tulee täyttää tietyt perusvaatimukset ja kansallinen turvapaikkamenettely on osa yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää. Suomea velvoittaa kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin ja myös Suomen perustuslakiin ja ulkomaalaislakiin sisältyvä ehdoton palautuskiellon periaate. Jokainen turvapaikkapäätös käsitellään ja arvioidaan yksilöllisesti. Niin Maahanmuuttoviraston turvapaikkapäätökset kuin tuomioistuinten ratkaisutkin perustuvat puolueettomaan harkintaan, jossa otetaan huomioon jokaisen henkilön yksilöllinen tilanne, pakolaisoikeuden periaatteet ja ajantasainen maatieto.

Turvapaikkamenettelyn tarkoituksena on selvittää kaiken käytettävissä olevan tiedon pohjalta, uhkaako hakijaa kotimaassaan kuolema, kidutus, vaino tai muu epäinhimillinen kohtelu ja onko hänellä tästä syystä oikeus kansainväliseen suojeluun. Kaikkia turvapaikkahakemuksia ratkaistessa korostuvat samat periaatteet yksilöllisestä tapauskohtaisesta harkinnasta ja siitä, että turvapaikanhakijat ovat keskenään samanarvoisessa asemassa. Edellä mainitut seikat ovat yhdenmukaisen arvioinnin keskeisiä ominaisuuksia, eikä niihin saa vaikuttaa se, millä perusteella kansainvälistä suojelua haetaan. Kuitenkin päätöksen taustalla on aina yksilöllinen kokonaisharkinta, jossa punnitaan monia seikkoja ja kaikki esitetty selvitys otetaan huomioon päätöksen lopputulosta harkittaessa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 229/2019 vp

Viime vuosina uskontoperusteiset turvapaikkahakemukset ovat lisääntyneet merkittävästi. Uskonto onkin yksi pakolaisyleissopimuksessa mainituista vainon syistä. Kristinuskoon kääntymisen tai aiemmasta uskonnollisesta vakaumuksesta luopuminen voi sellaisenaan olla tietyissä tapauksissa peruste kansainvälisen suojelun tarpeelle. Hakijaa pitää aina henkilökohtaisesti kuulla hänen uskonnollisesta vakaumuksestaan. Henkilökohtaisen kuulemisen ja asiassa esitetyn muun näytön perusteella arvioidaan mahdollinen kansainvälisen suojelun tarve. Uskonnollisen kääntymisen osalta viranomaisella on turvapaikka-asiassa velvollisuus tehdä uskottavuusarviointi, eikä pelkkä ilmoitus uskonnollisen vakaumuksen vaihtamisesta ole peruste pakolaisaseman myöntämiselle.

Arvioinnin tavan ja kriteerien on oltava yhdenmukaisia. Yhdenvertaisuuden on toteuduttava turvapaikkamenettelyssä, eikä esitetyjä turvapaikkaperusteita tai turvapaikanhakijoita saa laittaa eriarvoiseen asemaan. Maahanmuuttovirasto päättää itsenäisesti vireillä olevien turvapaikkahakemusten käsittelystä. Vireillä olevia hakemuksia käsitellessään virasto ottaa huomioon mm. lakisääteisen käsittelyaikavelvoitteen ja muut asian käsittelyyn vaikuttavat erityiset seikat, kuten hakijan haavoittuva asema tai alaikäisyys. Tietty vainon syy ei voi olla peruste sille, että tiettyjen turvapaikkahakemusten ratkaisua priorisoidaan.

Kiintiöpakolaisten vastaanotto perustuu ulkomaalaislain 90—92 §:iin, ja Suomen hallituksen yhteistyöhön YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n kanssa, jonka esityksestä kiintiöpakolaiset valitaan. Pääministeri Rinteen hallitusohjelmassa todetaan, että Suomi edistää osana kansainvälistä yhteistyötään kiintiöpakolaisjärjestelmän laajempaa käyttöä. Kiintiöpakolaisjärjestelmä on mahdollistanut kansainvälisen suojelun tarpeen perusteella myönnettävien oleskelulupien kohdentamisen erityisesti kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville. Kiintiöpakolaisia valittaessa painotetaan haavoittuvaa asemaa ja otetaan huomioon myös kotoutumisen edellytyksiä, kuten muun muassa perheiden yhdessä pitäminen. Hallitusohjelmassa todetaan, että kiintiöpakolaisten määrä nostetaan vuonna 2020 vähintään 850 tasolle. Kiintiöpakolaisjärjestelmän on tarkoitus mahdollistaa suojelun myöntäminen kaikista heikoimmassa asemassa oleville, eikä kiintiöpakolaisia valita esimerkiksi yksinomaan tietyn uskonnon perusteella.

Suomessa kehityspoliitiikan toteutusta ohjaa valtioneuvoston kehityspoliittinen selonteko ja toiminnan perustan muodostaa YK:ssa hyväksytty kestävä kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 ja Pariisin ilmastopöytäkirja.

Suomen kehityspoliitiikan päämääränä on köyhyyden ja eriarvoisuuden poistaminen sekä kestävä kehityksen edistäminen. Suomen toiminta perustuu pohjoismaisen yhteiskunnan arvoihin ja lähtökohtiin ja keskeinen tavoite on ihmisoikeuksien toteutuminen. Kehityspoliitiikalla pyritään vahvistamaan heikoimmassa asemassa olevien ihmisten oikeuksia, sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä ilmastomuutokseen varautumista ja sen hillintää. Suomi keskittää toimintaansa neljälle painopistealueelle: naisten ja tyttöjen oikeudet ja asema; kehitysmaiden talouksien kehittyminen työpaikkojen, elinkeinojen ja hyvinvoinnin lisäämiseksi; yhteiskuntien demokraattisuus ja toimintakyky sekä ruokaturva, veden ja energian saatavuus sekä luonnonvarojen kestävä käyttö. Kehitysavun keskeiset periaatteet ovat ihmisoikeudet, avoimuus, johdonmukaisuus, laatu ja kestävät tulokset sekä kumppanimaiden vastuu omasta kehityksestään. Kehitysyhteistyön on tarkoitus olla

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 229/2019 vp

laaja-alaista ja kauaskantoista tukea tuettaville valtioille, eikä tukea tule sitoa vain yhden yhteisön tai uskonnon edustajien tukemiseen.

Helsingissä 8.11.2019

Sisäministeri Maria Ohisalo